

Samenvatting

Vanuit het Sociaal Investeringsfonds (SIF) is er een bedrag gereserveerd om kinderboerderijen Limmel en de Heeg te transformeren naar algemene voorzieningen voor dagactiviteiten. Vanuit kinderboerderij Limmel is er binnen de gestelde deadline geen aanvraag ontvangen. Dientengevolge heeft het college besloten dit traject te beëindigen. Voor wat betreft kinderboerderij De Heeg heeft de Maatschappelijke Kosten en Baten Analyse een dusdanig resultaat dat het traject met betrekking tot investering vanuit het SIF beëindigd wordt. De gereserveerde middelen vallen daarmee vrij, minus een bedrag van € 65.000,-

Beslispunten

1. Te besluiten om te stoppen met het traject met betrekking tot een investering vanuit het Sociaal Investeringsfonds in kinderboerderij de Heeg
2. Te besluiten om te stoppen met het traject met betrekking tot een investering vanuit het Sociaal Investeringsfonds in kinderboerderij Limmel
3. Te besluiten om voor kinderboerderij de Heeg tot en met 2022 € 65.000 vanuit het Sociaal Investeringsfonds te reserveren voor het zo nodig kunnen voorzien in extra tijdelijke huisvesting voor deelnemers
4. Te besluiten het restant van de gereserveerde SIF-middelen voor de kinderboerderijen (ten bedrage van € 635.000) respectievelijk geraamd in 2020 (€ 352.527) en 2021 (€ 352.527 -/- € 65.000) vrij te laten vallen ten gunste van de algemene middelen
5. De gemeenteraad te informeren via bijgaande Raadsinformatiebrief

Besluit Burgemeester en Wethouders 8 december 2020:

Conform.

1. Aanleiding

Vanuit het Sociaal Investeringsfonds (SIF) is er een bedrag gereserveerd om de kinderboerderijen de Heeg en Limmel te ondersteunen in de transformatie naar algemene voorziening voor dagactiviteiten. De einddatum van deze reservering is 1 december 2020. Dit voorstel beschrijft de benodigde besluitvorming met betrekking tot het SIF.

2. Context

- Collegevoorstel SIF-kinderboerderijen 18 december 2018
- Toekomstagenda sociaal domein Maastricht Heuvelland 2022
- Beleidsnotitie Algemene Voorzieningen 21 januari 2020

3. Gewenste situatie

Sinds de structurele instelling van het sociaal investeringsfonds, SIF (eind 2015) is in 2016 gestart met experimenteren. In de experimenten faciliteren en ondersteunen we algemene voorzieningen die vooral vanuit inwoners of vrijwilligersorganisaties zijn ontstaan. Enkele voorbeelden die vanuit het Sociaal Investeringsfonds werden ondersteund, zijn: kinderboerderij Daalhoeve, Athos, het Werkhuis en The Masters. Daarnaast werden vanuit hetzelfde fonds de Huiskamers ondersteund. Er zijn tot 1 december 2020 nog middelen vanuit het SIF beschikbaar voor de aanvraag van kinderboerderijen de Heeg en Limmel.

Beleidsdoelstelling

Bovenstaande initiatieven maken onderdeel uit van de ontwikkeling van het Maastrichtse sociale domein: naast verschuiving van specialistische hulp naar hulp in de gemeenschap, ook inzetten op preventie en het ontschotten van wetten en financieringsstromen. Ondersteuning vanuit algemene voorzieningen wordt immers (ingående de beleidsnotitie Algemene voorzieningen) gefinancierd vanuit één integraal (structureel) budget (voor de algemene voorziening) in de gemeentelijke begroting en is niet gebonden aan één van de relevante wetten.

In de beleidsnotitie 'Algemene voorzieningen' wordt ook aangegeven dat het (beleids)doel is:

'De maatwerkvoorzieningen af te laten schalen naar (goedkopere) algemene voorzieningen'.

In deze notitie wordt aangenomen dat de maatwerkvoorzieningen op basis van de wetten (Wet maatschappelijke ondersteuning, Jeugdwet en Participatiewet) niet de enige oplossing voor kwetsbare inwoners zijn die problemen ondervinden in hun dagelijks leven. Hulp en ondersteuning kan ook gevonden worden binnen de gemeenschap zelf. Deze activiteiten of initiatieven zijn een onderdeel van algemene voorzieningen. Algemene voorzieningen zijn plekken waar mensen mee kunnen doen zonder dat hiervoor een indicatie afgegeven wordt op basis van één van de drie

bovengenoemde wetten. Denk hierbij aan dagactiviteiten zoals bij een kinderboerderij of in een huiskamer.

Kinderboerderij de Heeg

Kinderboerderij de Heeg is opgericht in 1988 en sinds 1991 gevestigd op de huidige locatie. Het 6 hectare grote terrein ontvangt ieder jaar ca. 10.000 bezoekers die van de natuur genieten en ontspannen.

Bezoekers kunnen individuele recreatieve bezoekers zijn, groepen vanuit bijvoorbeeld onderwijs, kinderopvang, scouting en dergelijke en stagiaires die bij de Heeg praktijkervaring opdoen. Ook cliënten vanuit professionele instellingen bezoeken kinderboerderij de Heeg, met of zonder hun begeleider.

Plan van aanpak

Conform eerdere afspraken heeft de kinderboerderij een Plan van Aanpak gemaakt om aanspraak te kunnen maken op gereserveerde gelden vanuit het SIF. Dit plan van aanpak omvat de doorontwikkeling van de kinderboerderij naar een Kinder-, Zorg- en Educatie Boerderij, waar ook een groter aantal algemeen toegankelijke dagbestedingsplekken gerealiseerd worden. Daarvoor is volgens het plan een bijdrage van € 485.000 nodig voor het realiseren van een nieuw hoofdgebouw en het herinrichten van het terrein. Daarnaast wordt de gemeente gevraagd subsidie te verstrekking voor een groter aantal dagbestedingsplekken dan nu het geval is. De veronderstelling is dat de gemeente daar behoefte aan heeft en dat deze vorm van dagbesteding via een algemene voorziening goedkoper zou zijn.

Om tot een oordeel te komen, zijn met een (maatschappelijke) kosten-batenanalyse systematisch en samenhangend alle door het project (plan van aanpak transformatie kinderboerderij) aangenomen effecten (sterke en zwakke punten) in kaart gebracht en vergeleken met de situatie waarin het project niet wordt uitgevoerd. Daarnaast is er in de MKBA een vergelijking gemaakt met Daalhoeve en Athos, twee andere algemene voorzieningen voor dagactiviteiten. Voor gedetailleerde informatie m.b.t. de MKBA verwijzen we naar de bijlage.

In het transformatieplan en de daarbij gepresenteerde begroting zijn vier factoren benoemd:

1. Noodzaak verbetering huisvesting
2. Noodzaak uitbreiding personeel
3. Groei dagbestedingsplekken
4. Exploitatiebegroting

Ad1 Noodzaak verbetering huisvesting

De gemeente Maastricht is eigenaar van gebouwen en grond van de kinderboerderij, en verantwoordelijk voor het onderhoud van de gebouwen en bepaalde voorzieningen op het terrein. De kadernota Grond- en Vastgoedbeleid hanteert daarbij conditiescore 3. Dit betekent dat het gebouw (op basis van de huidige bestemming kinderboerderij) in een voldoende staat van onderhoud verkeert.

In het opgestelde plan is echter aangegeven dat de accommodatie niet geschikt is: er is sprake van achterstallig onderhoud, van onvoldoende sanitaire voorzieningen, en van onvoldoende toerusting voor de ontvangst van dagbestedingscliënten.

Probleem is dat het gebouw bedoeld was/is als kinderboerderij en niet als dagbestedingsvoorziening. Daarom zijn er in de tussentijd, gefinancierd vanuit SIF-gelden (€ 59.129), voor een periode van 10 jaar gerekend vanaf 2020 portocabines geplaatst om de dagbestedingsactiviteiten te faciliteren. Deze dienen als (pauze)opvang voor deelnemers.

Ten behoeve van de transformatie naar een Kinder-, Zorg en Educatie boerderij wordt aan de gemeente een bijdrage van € 485.000 gevraagd die bedoeld is om de accommodatie middels nieuwbouw geschikt te maken voor haar nieuwe functie.

Uit de ingediende begroting blijkt dat de stichting ervan uitgaat dat zij eigenaar wordt van de gebouwen van de kinderboerderij. Deze veronderstelling is niet juist, dit heeft gevolgen voor de ingediende begroting. Indien de gemeente wel akkoord gaat met het plan van aanpak van de kinderboerderij zijn er twee mogelijkheden:

1. De kinderboerderij blijft eigendom van de gemeente en de gemeente investeert in een nieuw gebouw, zodat dit geschikt wordt voor dagbestedingsplekken en als algemene voorziening.
2. De kinderboerderij wordt (door koop tegen de dan geldende taxatiewaarden) eigendom van de stichting en zij investeert in de accommodatie.

Ad 2 Noodzaak uitbreiding personeel

Het beheer is in handen van het bestuur van de stichting. Het bestuur bestaat volledig uit vrijwilligers. De samenstelling van het bestuur is verbreed naar 6 bestuursleden, zodat taken meer verdeeld kunnen worden en de continuïteit van de stichting wordt gewaarborgd.

De stichting heeft vier betaalde medewerkers (1,2 fte) in dienst voor beheer en verzorging (situatie per 1 april 2020). 0,3 fte van de beschikbare formatie wordt ingezet om invulling te geven aan de dagelijkse aansturing van de vrijwilligers en de begeleiding van cliënten. Het takenpakket is te breed om dit binnen de beschikbare tijd goed te kunnen uitvoeren.

Voor het realiseren van werkzaamheden maakt de organisatie veelvuldig gebruik van vrijwilligers. Deze kunnen echter niet alle taken uitvoeren en voor de professionele begeleiding van deelnemers in het kader van dagactiviteiten is een uitbreiding met vaste (betaalde) medewerkers noodzakelijk.

Uit landelijke ervaringsgegevens blijkt dat de begeleidingsnorm voor professionele dagbesteding in zorgorganisaties vastgesteld wordt op 1 begeleider per 3-5 deelnemers. Bij algemene voorzieningen Athos en Daalhoeve blijkt de begeleidingsnorm 1 begeleider per 10 deelnemers te zijn.

Als gemeente hebben we geen norm bepaald voor de begeleiding in algemeen toegankelijke dagbesteding. Gebaseerd op de ervaringsgegevens van Daalhoeve en Athos zou bij kinderboerderij de Heeg op dit moment al 1,2 Fte aan professionele begeleiding nodig zijn. De inschatting dat er in de huidige situatie al een tekort is voor professionele begeleiding, lijkt terecht.

In de ingediende begroting wordt echter onvoldoende duidelijk gemaakt in hoeverre de stijging van salariskosten (en groei van 1,2 Fte naar 2,1 Fte) ten dienste staat van de professionele begeleiding van deelnemers.

Ad 3 Groei dagbestedingsplekken

In 2019 zijn 165 stedelijk algemeen toegankelijke dagbestedingsplekken ingevuld (Door Athos, boerderij Daalhoeve, Azaro, Werkhuis en kinderboerderij de Heeg). Eén plek wordt gemiddeld ingenomen door 2,5 persoon, in 2019 hebben daarmee 604 inwoners gebruik gemaakt van algemeen toegankelijke dagbesteding.

Er is geen sprake van wachtlijsten bij de betrokken organisaties: het aanbod lijkt kwantitatief voldoende.

In het plan van aanpak transformatie naar Kinder-, Zorg-, en Educatieboerderij de Heeg wordt uitgegaan van een groei van dagbestedingsplekken van 12 in 2020 naar 25 in de komende jaren. Meer dan een verdubbeling. De vraag is of dit nodig is, zoals eerder aangegeven is er op dit moment stedelijk gezien geen sprake van wachtlijsten. Verder onderzoek dient uit te wijzen of de stedelijke behoefte aan meer algemeen toegankelijke dagbestedingsplekken zal toenemen.

Mocht in de komende twee jaar blijken dat er stedelijke behoefte aan een groter aantal dagbestedingsplekken is, lijkt kinderboerderij de Heeg hiervoor wel een geschikte locatie. Om deze behoefte in dat geval te kunnen faciliteren stellen we voor een bedrag van € 65.000 vanuit de SIF gelden voor kinderboerderijen te reservering zodat hiervoor opvangmogelijkheden voor deelnemers middels portocabines (tijdelijke huisvesting) kan worden gerealiseerd.

Ad 4 Exploitatiebegroting.

De ingediende exploitatiebegroting blijkt niet haalbaar, omdat de kinderboerderij in de uitwerking van de exploitatiebegroting ervan uit is gegaan dat zij de eigenaar wordt van het nieuwe gebouw. Waarbij het eigenaarschap 'om niet' verkregen wordt van de gemeente (dus zonder het aantrekken van een lening). In de begroting is wel een jaarlijks bedrag gereserveerd voor het onderhoud (eigenaars- en gebruikersdeel) en de kosten voor erfpacht. Daarnaast is voorgesorteerd op hogere inkomsten als gevolg van de toename van het aantal dagbestedingsplekken.

In de begroting is geen rekening gehouden met het feit dat de stichting huur aan de gemeente verschuldigd zal blijven. Dit leidt tot een niet sluitend meerjarig perspectief aangezien de gemeente een gebouw niet 'om niet' kan verstrekken.

Conclusie

Op basis van de ingediende exploitatiebegroting moeten we concluderen dat de gevraagde investering naar een ontwikkeling van een kinder-, zorg-, educatieboerderij met een zorgcomponent in de vorm van dagbesteding niet haalbaar is.

Verder kunnen wij op basis van de huidige informatie onvoldoende onderbouwen of het Plan van Aanpak van kinderboerderij de Heeg verantwoord is.

Factoren die daarbij een rol spelen zijn (1) de winstwaarschuwingen met betrekking tot de tekorten in het sociale domein die wij in de afgelopen periode af hebben gegeven en (2) de omvang van de gemeentelijke bijdrage om de transformatie van de kinderboerderij de Heeg mogelijk te maken.

De reden daarvoor ligt in het feit dat we onvoldoende in beeld hebben:

1. Wat onze behoefte (de norm) is met betrekking tot het aantal benodigde dagbestedingsplekken;
2. Of de gesignaleerde beperkte groei van de doelgroep een directe relatie heeft met de inzet van de algemene voorziening ten behoeve van de dagbestedingsactiviteiten
3. Of de vraag aan dagbestedingsplekken op deze locatie wenselijk is. Het bestuur geeft aan dat ze meer cliënten kunnen plaatsen, we hebben op dit moment geen gegevens die dit onderbouwen, verder is er geen sprake van een wachtlijst.
4. Of de noodzakelijke kwaliteit van zorg/begeleiding van de cliënten geborgd kan worden door het bestuur. Uit de recent aangeleverde gegevens blijkt wel dat het bestuur afgelopen maanden in capaciteit en expertise is toegenomen.

We beëindigen de ingeslagen weg. Hiermee beëindigen we het experiment met betrekking tot SIF-investering en uitbreiding van dagbesteding op deze kinderboerderij. We gaan op basis van de

ervaringsgegevens opgedaan bij Athos en Daalhoeve bepalen wat deze gedane investeringen ons hebben opgeleverd.

We nemen gezien bovenstaande conclusies het besluit dat er onvoldoende onderbouwing is om de investering voort te zetten. Dit onder andere omdat de kinderboerderij een te weinig haalbare exploitatiebegroting in heeft gediend.

Kinderboerderij Limmel

Deze kinderboerderij is gevestigd naast Hoeve Rome in de wijk Limmel. Dit is een kleinschalige buurtgerichte ontmoetingsplek waar diverse activiteiten plaatsvinden. De gemeente Maastricht heeft geen subsidierelatie met de stichting kinderboerderij Limmel.

In de afgelopen jaren is op diverse manieren (ambtelijke) ondersteuning geboden om voor deze kinderboerderij te komen tot een plan van aanpak om door te groeien naar een vorm van algemene voorzieningen voor dagactiviteiten.

Dit heeft van de zijde van de kinderboerderij niet geleid tot het indienen van een plan van aanpak hiertoe. Het gevolg is dan ook dat wij dit traject niet verder in behandeling nemen.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Niet van toepassing.

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing

6. Personeel en organisatie

Niet van toepassing.

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

Niet van toepassing.

8. Financiën

In het voorliggende voorstel wordt geadviseerd een bedrag van € 65.000 beschikbaar te houden in de SIF-reserve voor de kinderboerderij de Heeg, dit voor de periode tot en met 2022. Deze middelen willen we beschikbaar houden, mocht de stedelijke behoefte aan dagbestedingsplekken (in deze periode) toenemen. Met de gereserveerde middelen kunnen we wanneer het noodzakelijk blijkt aanvullende portocabines (tijdelijke huisvesting) plaatsen voor het opvangen van deelnemers. Daarnaast wordt voorgesteld de resterende (gereserveerde) middelen (€ 700.000 -/- € 65.000) die

respectievelijk in 2020 en 2021 geraamd staan als onttrekking voor kinderboerderijen in de betreffende jaren vrij te laten vallen ten gunste van de algemene reserve.

9. Aanbestedingen

Niet van toepassing.

10. Participatie tot heden

Naar aanleiding van het ingediende plan van aanpak zijn er meerdere verdiepende gesprekken gevoerd met het bestuur van de kinderboerderij. Verder is er ambtelijk een (Maatschappelijke) Kosten en Baten Analyse (MKBA) gemaakt om het geheel in beeld te brengen en een duidelijke afweging te kunnen maken.

11. Voorstel

1. Te besluiten om te stoppen met het traject met betrekking tot een investering vanuit het Sociaal Investeringsfonds in kinderboerderij de Heeg
2. Te besluiten om te stoppen met het traject met betrekking tot een investering vanuit het Sociaal Investeringsfonds in kinderboerderij Limmel
3. Te besluiten om voor kinderboerderij de Heeg tot en met 2022 € 65.000 vanuit het Sociaal Investeringsfonds te reserveren voor het zo nodig kunnen voorzien in extra tijdelijke huisvesting voor deelnemers
4. Te besluiten het restant van de gereserveerde SIF-middelen voor de kinderboerderijen (ten bedrage van € 635.000) respectievelijk geraamd in 2020 (€ 352.527) en 2021 (€ 352.527 -/- € 65.000) vrij te laten vallen ten gunste van de algemene middelen
5. De gemeenteraad te informeren via bijgaande Raadsinformatiebrief

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Portefeuillehouder dhr. Janssen brengt het bestuur van zowel kinderboerderij de Heeg als kinderboerderij Limmel in een persoonlijk gesprek op de hoogte van het collegebesluit.